

Varför inte FN:s Ärlighetens år

Att det står illa till med våra finanser är ingen nyhet. Sveriges utrikesresurser i höjden. Men många länder också växlar på framtiden i sina försök att vrida sig ur skatteskruvens grepp. Redan idag är företags och individers skuldska till staten uppe i 7,5 miljarder enligt en tidningsuppgift. Om två, tre år beräknas den ha stigit till 20 miljarder, alltså en tredjedel av vår nuvarande skuld till internationella penningutlånare.

Den dåliga skattemorale skylls på det dåliga skattesystemet. Men ingen vågar sig på att ge någon garanti för att svenska folket skulle återfå sin gamla goda hederlighet, om systemet ändrades.

Kanske man måste göra som en damfrisör och skattetyngd humor föreslog nyligen: börja i andra änden. Vid en konferens med motot "Norden och världen" frågade hon varför inte FN i tillägg till Barnets år och Det internationella kvinnåret skulle kunna lansera ett Ärlighetens år.

Forts. sista sid.

Nästa 20 år blir avgörande

-De närmaste tjugo åren kommer vi att få uppleva större förändringar än under någon annan tjugoårsperiod i historien.

— Utvecklingen under de återstående tjugo åren av vårt sekel kommer antingen att leda till ett katastrofalt sammanbrott eller till ett djupare rättvisemedvetande och en större vilja till att dela med sig. Frågan är vad som sker snabbast.

□ DE TVÅ UTTALANDENA fällades av en engelsk diplomat och en fransk parlamentsmedlem under den politikarsamling som ägde rum i Caux inom ramen för världskonferensen för moralisk upprustning.

André Diligent är också fransk medlem av Europa-parlamentet.

A R K Mackenzie var Englands ambassadör i bl a Jugoslavien och Tun-

Tanzanias Sverigeambassadör

Nya relationer gemensamt intresse för Nord—Syd

J. E. F. Mhina, Tanzanias ambassadör i de fem nordiska länderna, med säte i Stockholm, deltog tillsammans med sin fru i sommarens industrikonferens i Caux. I ett möte höll ambassadören ett uppmärksammat tal under temat "Industriarbetarnas moraliska ansvar för den nya internationella ekonomiska ordningen". Vi refererar hans tal och efterföljande frågestund.

□ INLEDNINGSVIS PAPEKADE Mhina att han särskilt vände sig till arbetarna med sitt tal. Han utgick från framväxt i Västvärlden och hävdade att den också givit inspiration till frigörelsekampen i koloniländerna. "Den tredje världens länder som förser industriländerna med en stor del av råvarorna är nu beslutna att använda samma metod för att uppnå högre levnadsstandard och förbättrade levnadsförhållanden."

"Den tredje världen som är råvaruleverantörer av järnmalm, guld, diamanter, sisal, kakao, bomull, kaffe och te för att nämna bara några få,

finner det omöjligt att fortsätta att producera med oavbrutet fallande priser, särskilt medan 'prissättarna' på förädlade produkter fortsätter att årligen höja priserna på industrivaror." Mhina menade att den sjunkande levnadsstandard i den tredje världen också bidrog till många militära regeeringsövertaganden.

"Dessa problem med fattigdom, hunger, låga löner och låg levnadsstandard måste uppmärksammas nu, ty annars går trenden mot kaos som ett resultat av masshunger, ekonomisk katastrof, miljökatastrofer och modern terrorism."

"Om de rika länderna fortsätter att bli rikare och rikare, på bekostnad av de fattiga, måste de fattiga i världen kräva förändringar — på samma sätt som proletariatet i de rika länderna krävde förändringar i det förgångna." Frågan är bara om förändringarna ska komma genom dialog eller konfrontation.

Tanzanias president, J. K. Nyerere, citerades om Tanzanias belägenhet visavi industriländerna. "Priset på vår sisalfiberexport bestäms i Europa och Nordamerika. De varor som Tanzania söker att köpa med sin sisalexport får dock sina priser anpassade för att möta de höjda oljekostnaderna för deras framställning." De rika länderna söker också med sina höjda priser kompensera arbetare och aktieägare för de prisstegringar på konsumtionsvaror som är föranledda av höjda oljepriser.

Forts. sista sid.

Forts. sid. 6

Två läxor för Tyskland

19—25 augusti 1980 samlades politiker från många länder i Caux. En tysk politiker, Peter Petersen, medlem i den västtyska förbundsdagen, fann denna konferens så angelägen att han tog ledigt från den intensiva valkampanjen för att delta. Vi återger här ett anförande som han höll i Caux om Tysklands förhållande till omvärlden.

□ TVÅ LÄXOR kan vi lära oss av det som nyligen hänt i Polen. Den ena är att kommunismen är död som förmedlare av ett stort hopp om en ny värld. Men antikommunismen som bara säger "vi har rätt och ni har fel" är också död. Vi behöver någonting som går mycket längre.

Låt oss inte bygga våra relationer till Östeuropa på antagandet att vi har svaret på problemen — de har mera av svaret än vi. Jag har varit i Polen, och var sjätte vecka besöker jag Östberlin. Varje gång jag besöker Östeuropa känner jag mig utmanad av troskvaliteten hos gemene man där.

Kontakt med Östeuropa

Men vi måste tänka ut hur vi skall gå fram, politiskt och ideologiskt, om vi skall förhandla med ledarna för den kommunistiska världen som hamnat i en återvändsgränd och är väl medvetna om det.

Min uppfattning är att det viktigaste för oss i Tyskland som skall förhandla eller på annat sätt har att göra med de kommunistiska länderna är vår erfarenhet av förlåtelse i våra egna liv. Människorna i Polen är rädda för tyskarna. I vårt namn dödades sex miljoner människor under sista världskriget.

□ POLITIKEN HAR ALDRIG fungerat om den inte tjänat ett värde som inte är politiskt — en etik som är större än den politiska etiken. Människans enda vapen är till sist sanningen. Om hon använder det är hon starkare än dem som använder något annat. Om vårt samhälle åter skulle förplikta sig till sanningen i dess helhet och en tillväxt av mänsklig värdighet och mening är jag övertygad om att vi kunde finna en väg framåt.

Laurens van der Post

kriget — därför är det bara en dåre som inte skulle förstå deras fruktan. Man kan inte glömma eller dölja sådana ting.

Om ens egna sår eller ens egen bitterhet inte läkts, då bär man själv på utsädet till en ny konflikt. Man måste ha förlåtelse om ens relationer till andra skall vara hållbara. På detta sätt kan man börja om från början — och det tror jag vi behöver göra med de polska och ryska folken.

Ingenstans i världen har mera bitterhet mellan folk blivit botad än här i Caux. Efter kriget var vi tyskar totalt isolerade. Våra grannar hade gått

igenom fruktansvärda lidanden och ville inte ha med oss att göra. Högljudda röster i USA yrkade på att Tyskland skulle hållas nere för all framtid — att vi skulle bli ett jordbruksland utan universitet och industri.

Men utvecklingen tog en annan väg. En av orsakerna var att när Frank Buchman kom hit 1946 frågade han: Var är tyskarna? Fransmännen var skräckslagna och holländarna rasande därför att de lidit så mycket. Men Buchman sade: "Utan Tyskland kommer ni aldrig att kunna bygga ett nytt Europa", och han öppnade dörren för oss.

Många av de politiska och fackliga ledarna från mitt land har gått in genom dessa dörrar. Ingen här pekade finger på oss. Men när vi, inte bara som individer utan också som tyskar, jämförde oss med absoluta moraliska normer, då bad vi om förlåtelse och fann förlåtelse.

Ovanlig konfrontation mellan politiker i Caux

Politikersammankomsterna i Caux har en egenart: De erbjuder en särskild sorts konfrontation.

När en av deltagarna i årets sammankomst lämnade sitt krigshärjade land kom tanken som en blix till honom: "Vad gör du om du möter en representant för dina motståndare där?" Det visste han inte. Men tre dagar senare satt han mitt emot en av sina motståndare på ett av de slutna mötena för politiker.

Den första konfrontationen var inte precis fredlig. Men under de kommande dagarna lärde sig båda parter att lyssna till och respektera varandra. Vad som hände var vad Laurens van der Post uttryckt så: "Man slutar hata ett land då man blivit god vän med en av dess medborgare."

Redan sommaren 1979 hade något inträffat som den franske politikern Jean Marie Daillet kallat "fenomenet Caux", då representanter från tre fiendliga läger i Zimbabwe/Rhodesiakonflikten stötte samman i ingångshallen i Caux.

Ett berg av fördomar och hat försvann under den därpå följande augustiveckan. Och då senare delegater från Ian Smiths rhodesiska front träffade representanter för patriotiska fronten och Muzorewas ministrar i

Lancaster House i London hade grundvalen lagts för öppna diskussioner. Naturligtvis är behovet stort att lösa konflikterna också i det självständiga Zimbabwe.

Tre japanska senatorer som deltog i årets session hade visserligen inte bekämpat varandra på slagfältet men kom ändå från tre olika politiska tier. Både deras fäder och de hade stått på motsatta sidor i den senaste politiska striden i efterkrigstidens Japan, kampen om säkerhetsfördraget med USA år 1960.

En av dem hörde då till ledarna för studentrörelsen Zengakuren och två gånger hamnat i fängelse. En annan var medlem av säkerhetsutskottet och tidigare chef för statspolisen. Den tredje kom från den japanska fackliga rörelsen som under den konflikten varit djupt splittrad.

Det fanns tre element i vad som hände i och mellan dem som deltog i politikersammankomsterna. Det första var att hjärtana öppnades — och det var lika anmärkningsvärt bland härdade yrkespolitiker från industriländerna som bland frispråkiga företrädare för u-länderna.

Stundom fick det politiska konsekvenser. Vad en etiopisk flykting hade att berätta gjorde ett djupt intryck på

Industrikonferens ger

möjlighet till globalt samarbete

Trots många klyftor som skiljer nord och syd, öst och väst åt är alla beroende av en viktig faktor i framtiden — teknologins utveckling. En konferens med det temat, Morgondagens teknologi — hopp eller hot, tilldrog sig därför intresse av människor från alla fem kontinenter, när den hölls i Schweiz i slutet av augusti.

□ DÄR TALADE BÅDE ordföranden för det japanska bilindustriförbundet, Takashi Ishihara och Tanzanias ambassadör i Sverige och de övriga nordiska länderna, J E Fumbwe Mhina. Bland deltagarna var också industrimän och fackföreningsledare från olika delar av Europa som direkt eller indirekt känner sig hotade av den allt intensivare japanska konkurrensen på deras gamla marknader.

En internationell grupp av företagare och fackliga ledare ställde i sin inbjudan till de 150 deltagarna frågan: Hur kan vi finna gemensamma mål och handlingslinjer som gör det möjligt att möta vår egen tids utmaning — de globala motsättningarna, energi- och råvarukriserna och den nya teknologin?

Särskild uppmärksamhet ägnades åt den förändring i attityder och livsstil som behövs i det sammanhanget och den tro och övertygelse som måste mobiliseras för att göra det möjligt.

Konferensen, som hölls inom ramen för en större konferens för moralisk upprustning, gav människor från skiftande miljöer rikliga tillfällen att lyssna sig fram till och försöka förstå djupare liggande motiv till andras åsikter. Det gav material till mycket nytänkande.

Många i Europa är oroade av den japanska frammarschen i marknader som traditionellt tillhört västländerna. De 11 biltillverkarna i Japan producerar tex 11 miljoner bilar om året i jämförelse med USA:s 10 miljoner. Deras bilar har översvämmat de amerikanska och europeiska bilmärknaderna. 300 000 arbetare i Detroit är redan arbetslösa. Kommer japanerna sedan de nu tagit över världsmarknaden i klockor, kameror och radio- och inspelningsapparater att göra detsamma med bilmärknaden, som varit en tung faktor i många västländers ekonomi?

Datsuns tillverkare

Shoji Takase, tidigare VD och nu rådgivare åt Toshiba-koncernen deltog i detta slag av industrikonferens i Caux för fjärde året i rad och hade varje gång känt att klyftan mellan Japan och Europa minskat. Takashi Ishihara som också är chef för Nissanbolaget, tillverkare av Datsun-bilarna, hoppades att missförstånd mellan Japan och Europa kunde redas ut genom den attityd han funnit i Caux. "Vi måste försöka finna vägar att främja hela världens välbefinnande", sade han.

svinner inte förrän de ifrågasätts. Murar som skiljer en från andra partier, raser eller religioner faller ofta inte förrän man skakar hand med en person från andra sidan. En japansk deltagare sade att förutsättningen för ett verkligt tankeutbyte är att man lyssnar i stället för att själv svara på de frågor man har så att man ger andra en chans att säga sin mening.

Ett tredje element var de beslut som deltagarna fattade både i sitt personliga liv och sitt politiska arbete. Det gällde också gemensamma beslut som kan få långtgående konsekvenser då de genomförs.

Man beslöt att också 1981 fortsätta dessa politikernasammankomster i Caux.

P. Spoerri

Arbetslösheten berördes i många inlägg. En schweizisk fackföreningsledare talade om de 6—7 miljoner arbetslösa i EG-länderna. "Den arbetande befolkningen har alltid betraktat det nya och okända som ett hot. Det beror på att arbetarna nästan alltid har burit kostnaderna för de tekniska framstegen genom förluster av sina jobb. Eftersom arbetskraften är det enda arbetaren har är hans rädsla för framtiden förståelig", sade Otto Cadegg, som är förbundsombudsman i Schweiziska järnvägsmannaförbundet, men tillade att hans personliga erfarenhet var att "rädslan alltid varit en dålig rådgivare".

Kiran Gandhi från Tata-industrierna i den stora stälstaden Jamshedpur kunde komplettera Cadeggs siffror med motsvarande från Indien: 40 miljoner arbetslösa och 280 miljoner som lever under mänskoovärdiga förhållanden enligt FN:s bedömning.

Joram Kucherera, anställd inom jordbruksdepartementet i Zimbabwe förstod de stora problem som arbetslösheten i Europa för med sig. Men han väjdade ändå till "industrimän i Europa" att "ha hjärta nog att investera i vårt land. Och investera sig själva till förmån för Zimbabwes människor. De skulle kunna vidareutbilda all den yrkeskunniga arbetskraft som finns där. Det skulle betyda så mycket för att normalisera förhållandena och för vårt folk att veta att ni bryr er om dem."

Russi Lala, journalist från Bombay, anknöt till den afrikanske representantens vädjan. "Utveckling innebär inte bara idéer. Det betyder omsorg om människor." Man behöver tex utveckla "förmågan att ta ansvar, som är av avgörande betydelse för u-länderna", sade han.

Forts. sid. 7

japansk senator. Efter händelserna Afghanistan hade han helt bortsett från liknande eller tom värre tragedier i Afrika men lovade nu att efter återkomsten till Japan omedelbart ta kontakt med utrikesdepartementet och sina kolleger i senaten så att man kunde börja göra något för denna del av världen.

Det andra element man kunde iaktta mellan delegaterna var ett verkligt tankeutbyte som förde till syntes. Detta gällde särskilt dem som kom från olika motståndarläger. Någon talade om "motsatsernas förbluffande alchemi". Det visar sig att man ofta inte räknar med en annan grupp eller dess situation förrän man tvingas till det genom ett personligt sammanträffande med någon därifrån. Fördomar för-

□ Under hela efterkrigstiden har partierna tävlat om att överträffa varandra i att utlova nya rättigheter och förmåner för medborgarna, men just ingen har vågat tala om individens skyldigheter gentemot samfälligheten — kommunen, landstinget och försäkringskassan.

Att kämpa för utvidgning av individens rättigheter (utan förpliktelser) har betraktats som progressivt, att hävda individens ansvar och skyldigheter gentemot samhället har betraktats som reaktionärt.

Prof. Nils Bejerot

Deras liv är

ett stort äventyr

För Terry och Barbara Guilbride är livet ett stort äventyr. För sexton år sedan flyttade detta engelska par till Zambia med en enda sak i tankarna: att landet skulle lära känna moralisk upprustnings filmer.

De hyrde en liten våning i Ndola, mitt ibland koppargruvorna. Det var en enrummare som de med ett draperi förvandlade till en tvårummare. För att klara livhanken arbetar Terry med att reparera TV- och radioapparater — är det kanske en modern motsvarighet till en viss Paulus som reparerade tält? Barbara är sekreterare på halvtid åt den katolske biskopen.

Terry: Vårt ledmotiv kom genom ett samtal med en kenyan. Enligt hans uppfattning hade Kenya räddats från blodbad genom en intensiv kampanj med filmen Frihet innan landet blev självständigt. Vi blev övertygade om att filmen också skulle kunna vara till hjälp i Zambia, som på den tiden kallades Nordrhodesia.

När vi kom till Ndola kände vi bara en enda människa i staden. Han arbetade i koppargruvorna. Vi trodde att han skulle kunna hjälpa oss med vårt projekt. Men vad vi blev besvikna när vi fick höra att han just skulle lämna Zambia och vara borta i ett och ett halvt år!

Afrika är inte Europa

Barbara: Trots allt fortsatte vi med vårt projekt. Vi gjorde som man gör i Europa: vi hyrde en fin sal, mitt i staden. Vi fick tag i en adressbok och skickade ut en massa inbjudningar till filmen. Men resultatet blev att bara fyrtio kom till en sal som rymde 400! Var vi på fel väg?

Terry: Vi funderade och kom fram till att vi inte skulle följa det europeiska mönstret. Vi skulle gå dit där afrikanerna bor, det vill säga till förstäderna. Istället för att skicka ut inbjudningar med posten skulle vi besöka skolorna, företagen och organisationerna. Vid ett sådant besök sa en politiker till oss: — Moralisk upprustning?! Jag har sett en av era filmer när den visades i fängelset i Bwana Nkubwa!

Jag kom meddetsamma att tänka på något som hänt några år tidigare.

Då bodde jag i grannlandet — det som idag är Zimbabwe. Men en dag hade jag blivit ombedd att visa en film i Ndola i Zambia.

Några veckor senare läste jag i tidningen att en man som sett filmen hade beslutat återlämna något som han stulit. Det blev rättegång och han dömdes till arton månaders fängelse. Jag besökte honom i fängelset och fann honom full av idéer: — Jag skulle vilja visa en av moralisk upprustnings filmer för alla mina vänner här i fängelset, sa han.

"Frihet" ej för fångar!

Vi ville visa filmen Frihet, men fängelsedirektionen som på den tiden bestod av engelsmän, menade att en film med ett sådant namn inte precis passade för fångar! Så vi fick visa en annan film. Men det var en orolig föreställning som bara ledde till att fångarna blev fientligt inställda.

Det var alltså denna föreställning som den ovannämnde politikern talade om. — Den gången, sa han, beslöt vi att säga av dig! De flesta av oss var politiska fångar. Vi trodde att du skickats av de engelska myndigheterna för att göra oss mjuka och undergivna. Men nu ska vi snart få vår frihet. Moralisk upprustnings idéer är precis vad vi behöver!

Film vid frihetsfirandet

Denne politiker kom till visningen av Frihet i förstaden tillsammans med en kollega och med den förste afrikanske borgmästaren i staden. Det var dessa tre män som sedan ordnade så att filmen officiellt visades i Lusakas fotbollsstadion som en del av programmet vid självständigheten 1964. Tjugotusen såg filmen vid det tillfället, strax innan den engelska flaggan halades och den zambiska hissades. Filmerna har visats många gånger i koppardistriktet och vår ursprungliga tanke när vi kom till Zambia håller på att förverkligas.

Guilbrides bor fortfarande i Ndola, där det finns ganska många européer, de flesta kontraktsanställda på två år

i gruvorna. Vi frågade dem hur de ser på européernas roll i Afrika.

Terry: För det mesta kommer européer till Afrika med de bästa avsikter. Men en del av dem blir helt uppslukade av det liv som deras egna landsmän lever på europeiska klubbar. Det är begripligt men det leder till att man avskärmar sig. Man har nästan ingen kontakt med landets befolkning och får inga afrikanska vänner.

Vi har många goda vänner zambianerna. Vi är helt på det klara med att de färgade raserna är kallade till att utöva allt större inflytande över världens framtid — något som vi redan kan bevittna i Förenta Nationer eller i brittiska samväldet. Vi tror att detta ledarskap skulle kunna vara till stor välsignelse för världen. De vita som bor i Afrika borde leva i det framtidsperspektivet.

Barbara: För oss har den uppfattningen betytt en ganska stor förändring. Vi var så vana vid att tro att ledarskap var något som de vita utövade i de färgade rasernas namn.

Terry: Man säger med rätta att det är mycket bättre att hjälpa folken i tredje världen att bruka jorden än att skicka mat till dem. Detta gäller också på det andliga planet. Moralisk upprustning är deras uppgift. De måste genomföra den på ett sätt som är naturligt och riktigt utifrån deras att se på livet.

Barbara: Det är inte vår sak att dra dem till oss och att göra vårt hem till en samlingspunkt, utan snarare att hjälpa dem att göra sina egna hem till samlingspunkter. Det är deras initiativ som betyder någonting. Vi tror inte att Gud vill göra oss till sina mest synliga redskap. Kanske vår uppgift snarare är att uppmuntra och inspirera dem som kan fullgöra uppgiften bättre än vi.

Jean-Jacques Odier

(i Ny Världs systerpublikation Changer)

Filmerna Frihet var den första långfilm som inspelades med afrikaner som idégivare, manusförfattare och skådespelare. Den spelades in i Nigeria 1956. Filmerna handlar om relationerna mellan partier och stammar i en afrikansk stat på tröskeln till oberoende.

KARDINAL FRANZ KÖNIG, ärkebiskop i Wien, hörde till talarna vid den industrikonferens i Caux, som refereras på annan plats i detta nummer. König har varit ansvarig för den katolska kyrkan i de kommunistiska länderna och gjorde i våras ett längre besök i Kina, där han representerade påven. Temat för Königs tal i Caux var "Morgondagens teknologi — en källa till fruktan eller hopp". Här återges ett utdrag.

□ DEN MODERNA MÄNNISKAN är rädd. Fruktan finner man inte bara hos supermakterna med deras arsenaler och kärnvapen, utan också hos alla andra.

I våra dagar tycks människan hotas av just det som hon producerar. Fruktarna av hennes verksamhet vänder sig mot den värld hon lever i och kan enkelt hota människan själv.

Därför lever människan mer och mer i fruktan. Hon är rädd för att hennes tekniska landvinningar skall bli medel för en ofattbar förstörelse — vilken historiens alla katastrofer förblekna.

Detta kan illustreras av en undersökning som gjorts av en studiegrupp för internationella analyser i Wien. Den räknar med att fram till år 2000 kommer antalet trafikoffer att stiga med 40 proc. Alkoholkonsumtionen kommer att stiga med 50 proc och antalet självmord bland ungdomar med 80 proc. Å andra sidan kommer den årliga per capitainkomsten att tredubblas.

Mot denna bakgrund kommer Erich Fromm i sin bok "To have or to be" (Att ha eller att vara) fram till en dramatisk appell: "För första gången i historien beror mänsklighetens fysiska överlevnad på en radikal hjärtats förändring. Men detta är bara möjligt i samma mån som ekonomiska och sociala förändringar äger rum."

Med dessa inledande observationer står vi inför en ganska pessimistisk tidsprognos både på det sociala och det tekniska området. Är detta allt — eller finns det dessutom andra ting, krafter och aspekter som vi kan iaktta, ja måste iaktta och ta hänsyn till?

Ett första steg ut ur svårigheterna finner man hos Romklubbens grundare, dr Peccei. Han betonar att de negativa tendenserna gör allt större landvinningar. Men han kommer fram till följande slutsats: "Men detta är ändå inte allt. Den chockerande upptäckt som ännu ligger framför oss består i att människan med all sin vetenskap, sin makt, sina planer och strukturer, system och verktyg inte kan ändra sitt öde om hon inte själv förändras."

Inte ha mer men vara mer

I detta sammanhang riktar vi en fråga till oss själva. Gud har givit människan makt att behärska världen. Hur kommer det sig att denna makt vänder sig mot människan själv och därmed frambesvärjer denna oro, denna medvetna eller omedvetna fruktan? Borde inte detta göra oss medvetna om att det behövs en förnuftig och rättvis planering för att utnyttja jorden?

Borde inte den okontrollerade utvecklingen av tekniken underordnas en gemensam plan som syftar mot verkligt människovärdiga framsteg?

Vårdare eller exploatör

En sådan plan måste med förenade krafter utarbetas på högsta nivå till hela mänsklighetens bästa. Bara på det sättet kan man göra slut på fruktan i världen. Jag ber er överlägga om hur man här i Caux kan formulera och propagera en sådan plan — en världsplan genom vilken människan kan uppfylla sin gudagivna uppgift att vara herre och omtänksam vårdare av naturen och inte en hänsynlös exploatör och förstörare.

När man nu för tiden så ofta talar om framsteg måste vi ställa frågan: gör verkligen framstegen det mänskliga livet på denna jord mera mänskligt och människovärdigt? Går människans andliga och moraliska framsteg hand i hand med de tekniska och ekonomiska framstegen?

Eller blir människan efter? I vår värld existerar det goda och det onda sida vid sida. För att det goda skall bli starkare behövs det på ett särskilt sätt en förstärkt insats av de religiösa krafterna. Men dessa krafter kan man inte organisera. De är rotade i det mänskliga livets väsen och är avhängiga av en sinnets förvandling och en hjärtats omvändelse.

Härmed har vi kommit fram till en annan utsiktspunkt. Om världen inte kan gå vidare på fruktans väg, då banar sig en övertygelse väg med det moraliska imperativets kraft: vi måste skaka samvetena vakna, vi måste förstärka samvetets makt i samma mått som spänningen mellan gott och ont tilltager. Vi måste vara övertygade om etikens företräde framför tekniken, personens över saken, andens över materien. I grund och botten

handlar det inte om att ha mer utan att vara mer.

Människan kan inte avstå från den plats som tillkommer henne i den synliga världen. Hon får inte bli slav under tingen, under sin egen produktion. En rent materiell civilisation fördömer människan till sådant slaveri. Därav kommer otillfredsställelse och oro. Här har vi inte att göra med abstrakta problem utan med praktiska program och initiativ i vårt dagliga liv.

Den unga generationen har blivit lyhörd för nödvändigheten att på nytt upptäcka det andliga och komplettera naturvetenskaperna med hjärtats intuition. Människan har nämligen något som är förmer än teknik och makt, vetenskap och välbefinnande. Hon har ett hjärta.

Den unga generationen har privilegiet att slå in på ännu okända vägar och att vara en stöttrupp som upptäcker nya land. Vänta inte tills vägarna är asfalterade med sex körfiler. Vänta inte på andra. Ert liv är kort och rinnert bort om ni slösar bort det med att vänta. Erövra den andliga värld som kan ge er fullheten i att vara människa. Grip tag i Gud, utforska den kärlek som består bortom döden. Sök Gud i stillheten såsom många unga människor gör det i Caux och Taizé.

Framtiden beror på oss och på vår beredskap till en hjärtats förvandling. På oss beror det om morgondagens tekniska värld skall bli en källa inte till fruktan utan till hopp. Därför behöver vi den moraliska upprustning som Caux har att erbjuda.

□ Hela vårt århundrade är ett bevis på de katastrofala konsekvenser som den ohänsynfulla rationalismen (inte minst inom teknologin) leder till men också på den totala otillfredsställdhet som en sådan mänsklig och världsåskådning innebär. Något djupt inom oss blir försummat i denna värld av planer, siffror, experiment, genom analyserandet av världen i allt mindre delar, som blir allt svårare att uppfatta och som till slut tycks reduceras till några matematiska formler . . .

Dessutom har jag en misstanke, att denna rationalism, proklamerad i teorin och understruket av praxis, bara är inbillad eller att den i varje fall är förenad med en stor portion irrationalism. Det visar sig inte minst däri att man tror på den ena eller den andra lösningen, ofta to m sedan det visat sig på andra håll att den inte hållit varken i teori eller praktik.

Jan Vladislav, tjeckisk författare

Försöksgård för Indiens framtid

Farmen vid Asia Plateau, träningscentrum för moralisk upprustning i bergen öster om Bombay, ligger på en stenig bergsslutning. Den omges av eukalyptusträd som planterades när Asia Plateau startades 1968.

Den består av 10 hektar åker. Den har begränsad vattentillgång och den är utsatt för alla de problem som är gemensamma för jordbruk i monsunregionen. Den är alltså ett ganska litet företag.

Men ändå är den, utan att vara en modellgård, ett ovanligt företag som har en viktig funktion att fylla både för träningscentret och för hela trakten runt omkring. Den försöker anpassa ny teknik till byarnas behov. Den har infört kor av Jerseyras och tjurar som står till de omgivande byarnas förfogande.

□ DEN SOM SATTE igång arbetet med att göra om den steniga bergsslutningen till ett jordbruk var John

Mackenzie:

— Ärlighet skapar klarhet, förlåtelse fred

Från sid. 1

En del av dessa förändringar kommer att bli av godo, andra av ondo. Hur de blir beror på oss, men förändringarna som sådana är oundvikliga, sade Mackenzie.

— Vi vet alltför väl vilka problem som måste lösas — bristen på energi- och råvarutillgångar, svälten och fattigdomen, befolkningsexplosionen och sysselsättningsfrågorna. Det är det faktum att de alla kräver vår fulla uppmärksamhet som gör att vi utsätts för så stort tryck.

— Det gäller tidstrycket — människor i samhällets toppositioner som inte får tid att tänka. Det gäller popularitetstrycket — frestelsen att göra vad som är populärt istället för det som vi vet måste göras. Det gäller cynismen — den röst inom oss som säger att allt är hopplöst, det lönar sig inte att ta några nya initiativ. Och så det tryck som utgår från beslut fattade utan vision och strategi och som aldrig håller i längden.

— Om vi inte finner en lösning till påfrestningar av det slaget kommer vi aldrig att kunna lösa de tekniska problemen.

— Men ärlighet skapar klarhet, förlåtelse skapar fred. På den grundvalen kan vi ta itu med både personliga och nationella problem.

Den franske politikern pekade på

Porteous, en farmare från Nya Zeeland som lämnade sin egen gård för att under fem år arbeta i Indien. Nu sköts farmen av en indisk förman och sex män och fem kvinnor från grannbyarna.

I Indien måste man alltid tänka på att skapa arbetstillfällen. På Asia Plateau-farmen är så många olika aktiviteter i gång att man behöver ha förhållandevis många anställda.

— Det här såg inte alls ut som en farm på Nya Zeeland, säger John Porteous. De terrasser som en gång funnits på berget låg i ruiner. Det var så mycket sten att man inte kunde plöja utan att skada plogbillen. En analys av jorden visade att det inte fanns något fosfat.

Men ganska snart hade John Porteous lyckats få igång en lönsam farm, dels genom egen arbetsinsats, dels genom flera gåvor som möjliggjorde de nödvändiga investeringarna.

den ”rad tekniska lösningar som lagts fram i syfte att överbrygga klyftan ’nord-syd’ och för att avvärja en katastrof. — Ett nytt internationellt valutasytem, en reducerad energiförbrukning, metoder för att främja en naturlig tillväxt i utvecklingsländernas ekonomi. Man har talat om en ny Marshall-plan för den tredje världen.”

— Men dödläget kommer att fortsätta om inte en moralisk revolution inträffar samtidigt. Om utvecklingen fortsätter så som hittills så står världen antingen inför en kärnkatastrof, de fattigas revolt eller en långsam död.

Inga problem är olösliga

— Ju äldre jag blir dess mer inser jag att problemen i människors hjärnan är viktigare än de tekniska problemen. Det finns inga olösliga problem.

— Vi har aldrig tidigare stått inför en så allvarlig situation som idag. Jag tror ändå att våra resurser alltid kommer att räcka till för att tillfredsställa våra behov men aldrig för att tillfredsställa våra begär.

— Jag påstår inte att Caux-andan kommer att lösa alla problem. Men jag påstår att utan den kommer vi inte att nå fram till några varaktiga lösningar, sade André Diligent.

De åtta mjölkorna av ren Jerseyras som nu finns på gården är ättlingar till boskap som skänktes av en australisk jordbrukare som också är politiker. De producerar tillräckligt med mjölk (50 till 90 liter per dag beroende på säsongen) för behovet av mjölk, smör, ost och yoghurt på träningscentret. Det finns också två tjurar på farmen: en för den egna besättningen och en för byarna runt omkring. Man får fram en bättre kreatursstam genom att korsa jerseyrasen med de inhemska korna.

□ UNDER 12 ÅR har farmen 22 tjurar till centra för artificiell semination i två indiska stater (Maharashtra och Nagaland). På så sätt har man lämnat ett bidrag till de indiska myndigheternas kampanj för att göra slut på undernäringen g förbättring av boskapens kvalitet.

På gården finns också 450 gödkycklingar och ett varierande antal höns som förser centret med ägg och kött och dessutom ger gödsel för jorden.

Majs och luzern används främst som kreatursfoder. Farmen förser också centret med potatis och brödsäd som används för att baka ”chapatis”, den indiska motsvarigheten till vårt matbröd — en grundbeståndsdel i alla indiska måltider.

Forts. nästa sid.

□ En ledare är värdelös om han handlar mot sitt eget samvetes krav, omgiven som han måste vara av människor som har alla slags åsikter. Han kommer att driva omkring som ett skepp utan ankarfäste, om han inte har den inre röst som ger honom fasthet och ledning.

Mahatma Gandhi.

Gahrtons beslut

□ Det är hög tid nu att inse att det är normalförbrukningen som är alkoholiserings grundproblem, det är den som skapar och upprätthåller alkoholseder, producerar alkoholister, inälvspatier och misshandlare. Därför är det också från normalförbrukarna nya signaler måste komma.

Nog skulle det gå att välla alkoholspelet över ända ordentligt om alla de människor som talar om solidaritet och tom manar till ”folkresning mot alkoholen” vore beredda att övergå till handling. Själv tänker jag inte spela med i alkoholspelet längre, jag blir helnykter minst ett år.

Per Gahrton i DN

Experiment med 'småskalighet'

Två av fälten bevattnas av ett rörsystem, en gåva av en grupp kanadensiska jordbrukare. På så sätt kan man få flera skördar per år.

Trots rikligt monsunregn i perioden juli-september var terrasserna i början torra och ofruktbara därför att farmen ligger i en trakt där man för 50 år sedan övergav jordbruket. Men farmens exempel smittade av sig: nu mångfaldigas de odlade fälten på de tidigare övergivna terrasserna på bergsslutningen.

□ UNDER SENARE ÅR har man i samarbete med indiska myndighetsinstitut för jordbruksforskning försökt för att få fram nya potatis- och rissorter som är resistent mot vissa lokala växtsjukdomar. Hittills har man lyckats med potatisen inte med riset. Sådan potatis odlas redan i somliga grannbyar. Efteråt bönderna ofta inte har kontanter för att köpa utsädet, betalar de ibland med dagsverken på Asia Plateau.

En av de intressantaste sidorna av farmen är de nya maskinerna. Det är frågan om en "småskalig" teknik som utarbetats av E. F. Schumacher och hans forskningsinstitut. Därifrån kom ritningarna för ett litet tröskverk och en rensningsmaskin tillverkade på platsen, försedda med en cykelpedal som drivkraft.

Korruptionen är största hindret

Från sid. 3

Den finske affärsmannen Paul Gundersen från Helsingfors, inköpschef i en firma för vars räkning han ofta reser i Afrika berörde inställningen till korruptionen.

"Ibland är vi i Norden stolta över icke-inblandning i det storpolitiska maktspelet. Men jag tror aldrig vi verkligen insett vad det kostat den tredje världen och dess resurser att vi i Norden uteslutande inriktat oss på att ständigt höja vår egen levnadsstandard", sade Gundersen och fortsatte.

"I mitt land har man tomt öppet förordat korruptionen som ett medel att försäkra sig om marknader i den tredje världen. Många av våra ledare är inte medvetna om den desperata kamp för att utrota korruptionen som en del modiga ledare i den tredje världen för, därför att de uppfattar den som det största hindret för att åstadkomma social rättvisa.

En afrikansk president har kallat

De används för tröskning och bedrivning av säden. Dessutom har man från den indiska regeringens institut för hantverksmaskiner fått ritningar för en biogasapparat som också tillverkas på platsen. Den levererar metangas som räcker till för att täcka en del av energibehovet: belysningen av det stora hönshuset, kokhett vatten som behövs för rengöringen av mejeriet, uppvärmning av utrymmen för småkycklingar som föds upp och säljs. De som är ansvariga för farmen tänker även anskaffa en ny sorts motor, som går både med bensin och metangas och som skulle kunna driva en av bevattningspumparna.

Vid ett av de "industriseminarier" som med regelbundna mellanrum förekommer i Panchgani deltog också sonen till en av traktens bönder. Han för hem med ritningarna för samma sorts energiförsörjning för att använda den på familjegården.

□ STAN BARNES, en australisk expert på mjölkfrågor i tredje världen, har gett råd och idéer beträffande farmen vid Asia Plateau. För honom har denna en dubbel uppgift utöver att producera vad som behövs för träningscentret. För det första att ge unga indier träning i jordbruk. Studenterna som kommer för att ta del i träningskurserna på Asia Plateau får

korruptionen i varje form för detta sekels största skadegörare.

Jag tror att det verkliga stödet åt den tredje världens ledare ger de människor i våra egna länder som följer en policy av hederlighet och omutlighet.

I min egen verksamhet har jag fått höra att det är orealistiskt och naivt att tänka på det sättet. Mitt svar har varit att det är raka motsatsen.

Det innebär ju inte att man skall berätta allt man vet för dem vars enda syfte är att utnyttja en själv. Men det innebär ett beslut att inte ha något att göra med de metoder som inte tål dagens ljus.

Det är en fråga om praktisk tillämpning. Korruptionen bekämpar man först och främst genom vardagslivets många små beslut — att vägra följa den lättare vägen. Och i ett förlängt perspektiv kan sådana beslut få global räckvidd."

F H W

tillfälle att arbeta några timmar om dagen på farmen och så lära känna indiskt jordbruk. Detta är viktigt i ett land där universitetsungdomen har en tendens att undvika jordbruksarbete. Farmen tar också emot jordbrukslever som kommer för vissa perioder. Så t ex en ung man från Nagaland i nordöstra delen av Indien, som, när han kom hem, startade hönsuppfödning.

Vidare anser Barnes att farmen vid Asia Plateau bör kunna vara till direkt nytta för jordbruket i de omgivande byarna. På så sätt kan den fylla sin verkliga uppgift. Man har redan kunnat konstatera en viss förbättring i mjölkproduktionen hos de kor som härstammar från en korsning med tjurarna på farmen.

Men hindret för verkliga framsteg är den indiske bondens fattigdom. Hans kor kan genom korsning med jerseyrasen producera 6 liter mjölk om dagen (mot 1,5 från ett djur av inhemsk ras). Men då måste han också ge dem mer foder. Det kan han bara göra om han har tillräckligt med pengar för att köpa foder.

Lösning på gräsrotsnivå

□ SAMMA ONDA CIRKEL finner man på högre nivå i Indien. Den indiska regeringen har tillgång till spannmålsreserver, men det saknas medel för gratisfördelning. Resultatet är att storbönderna som redan är rika kan köpa, medan småbrukarna blir utan utsäde. Den onda cirkeln är slut — de rika blir rikare, de fattiga fattigare.

Barnes menar att lösningen bokstavligen måste sökas på gräsrotsnivå. Han försöker på de icke uppodlade slutningarna få fram en viss två till tre meter hög foderväxt som korna kan äta. Om en sådan foderväxt kan spridas inom ett större område, skulle det lösa många problem.

En del bybor har börjat tillämpa vissa metoder som de lärt medan de arbetat på Asia Plateau eller tagit del i besöksdagarna där.

Men mycket mer borde göras i liknande riktning på den här farmen, säger Barnes. Framförallt önskar han att många fler yngre hängivna specialister, indier och utlänningar skulle satsa tid och energi på samma sätt som han själv gjort.

Farmen på Asia Plateau är på samma gång experimentodling, träningscentrum och en bas för ny jordbruks-teknologi. Den utgör ett värdefullt bidrag till förändrade förhållanden på Indiens landsbygd med dess 600 000 byar.

Philippe Lasserre
(ur CHANGER)

Tanzanias Sverigeambassadör om modet att ha en framtidsvision

Från sid. 1

Utgivarkorsband

"Resultatet blir att de rika länderna indexreglerar sina industriexportvaror för att försäkra sig om att förhållandet mellan deras export och import inte förändras till deras nackdel." Dessutom vill de rika länderna varje år höja sin levnadsstandard.

10 ton kaffe för en bil

Ett par praktiska exempel gavs. 1965 behövde Tanzania sälja 4 ton sisal för att köpa en traktor från Storbritannien. Nu måste landet sälja 12 ton sisal för att köpa samma traktor. — Angola sålde år 1965 5 ton kaffe för att köpa en Scania-lastbil. 1975 behövde de sälja 10 ton kaffe för att köpa samma Scania-lastbil.

"Det nuvarande systemet med de internationella institutionerna etablerades efter andra världskriget för 35 år sedan. Södra halvklotets länder var då huvudsakligen kolonier. Som nykomlingar på den internationella scenen möter de mångfaldiga nackdelar som påkallar grundläggande förändringar. Därav följer kravet på en ny internationell ekonomisk ordning. Denna förändring kommer att skapas genom förändringar i människornas sinnen och hjärtan. Det finns ett gemensamt intresse både på kort och lång sikt hos Nord och Syd för att åstadkomma denna förändring."

Besök tredje världen!

"Den internationella utvecklingsdebatten på tröskeln till 1980-talet gäller inte bara 'bistånd' och 'hjälp' utan nya strukturer. Vad som står på dagordningen nu är en total omändring av de internationella relationerna."

"För att främja dessa förändringar måste arbetare från industriländerna utveckla intresse för att studera och besöka dessa länder och diskutera de förhållanden under vilka deras arbe-

tarkolleger i Syd lever. Studiegrupper borde tillbringa sina sommarsemestrar i tredje världens länder för att med egna ögon se sina arbetande bröders lidande."

Villighet att lyssna

"Förändringar och reformer kan inte äga rum på en enkelriktad gata. De måste stödjas av folket som i sin tur övertygar sina regeringar genom sina fackliga organisationer. Man får inte ge upp hopp om att de problem som har skapats av människor också kan lösas av människor."

"Detta kräver förståelse, förpliktelse och solidaritet mellan folk och nationer. — Det kräver också modet att ha en framtidsvision utan vilken ingen stor uppgift har fullbordats. Sådana strävanden måste ledas av ömsesidig respekt, ett öppet sinne och ärlighet, med en villighet att inte bara kritisera utan också att lyssna till kritik."

"Utän tvakan faller ett stort ansvar på industriarbetarnas axlar. Jag föredrar att kalla det ett moraliskt ansvar. Om det finns någon solidaritet mellan arbetarna i världen, då finns det gemensamma intressen och ett ömsesidigt medvetande om varandras väl och ve. Liksom vi har ett moraliskt ansvar mot våra familjemedlemmar borde vi växa upp och bli vuxna nog att känna för arbetarna inte bara omedelbart intill oss utan lika mycket också för dem som är långt borta."

Efter ett inlägg av dir. Frits Philips gjorde ambassadören bl a följande kommentar: "Jag tror att hans företag är ett mycket exceptionellt företag som har försökt att förstå frågan om överföring av teknologi till den tredje världen. Jag hoppas mycket på att Caux kommer att organisera en annan konferens om frågan om teknologioverföring. — Jag vill ge en komplimang till Philips därför att han är en av få industrimän som villigt har överfört teknologi, från Holland till Tanzania. Vi uppskattar detta."

Efter ambassadör Mhina talade också flera europeiska fackföreningsmän. En av dem var John Pate, under 30 år facklig förtroendeman (shop steward) inom stålindustrin i Sheffield, England. Han sa bl a: "Jag har använt mina besparingar inför pensioneringen för att besöka och stå till tjänst i utvecklingsländer. Här i Caux har jag med ny iver tagit mig an uppgiften att hjälpa de organiserade arbetarna acceptera sitt moraliska ansvar för arbetet och rikedomarna i världen ska göras tillgängliga för alla."

Referat: Nils-Erik Särnbrink

□ Allas vår framtid beror på hur relationerna mellan första, andra och tredje världen utvecklas, och dessa relationer beror i sin tur på dessa tre gruppers attityder. Av ytterligare betydelse är ett världsomfattande moraliskt ansvar för en enhetlig måttstock i bedömningen av mänsklig olycka och orättvisa var den än förekommer.

Andrej Sacharov

Ärlighetens år...

Tanken hade fötts när hon en dag fick en tjänsteförsändelse med ett privatbrev i kuvertet. Hon skrev tillbaka till vederbörande med ett räkneexempel hur mycket det skulle kosta staten, om bara några tusen statligt anställda också avstod sig av fria porton. Men hon berättade också något av vad hon själv fått ställa tillräkta, när hon beslutat sig för att inte acceptera öarlighet i sitt eget liv.

Och kanske ännu intressant var hennes motivering: "Ett år av förlåtelse då människor skulle få chansen att ställa tillräkta vad samvetet uppenbarat" skulle öka tilltron till Sverige i världen i vår uppgift att lindra nöden, stödja en rättvisare samhällsutveckling och bidra till försoning där människor och folk nu dödar varandra, därför att de inte kan lösa sina motsättningar på annat sätt.

FHW

Ny Värld, organ för Stiftelsen för Moralisk uppbyggnad, utkommer med 8 nummer per år. Utgivare: Idé och Kultur, Sveavägen 34, 6 tr, 111 34 Stockholm. Tel. 08/10 34 56. Prenumerationspris per kalenderår: Sverige kr 35:—, postgiro 70 98 70 - 0 (Idé och Kultur), Finland mk 30:—, postgiro 11 20 95 - 0 (Ny Värld), Helsingfors. Lösnummerpris: kr 3: 50/mk 2:—. Ansv. utgiv.: Lennart Sjögren. Redaktörer: N. G. Ekman, Finn Harald Wetterfors. I redaktionen: Ingeborg Ekman, Bror Jonzon, Ann-Kristin Särnbrink, Gunnar Wieselgren. Distrib.: Alf Söderlund. ISSN 0347-2272